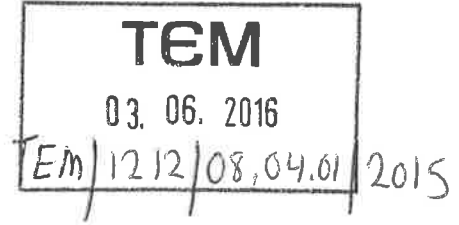

31.05.2016

Työ- ja elinkeinoministeriö
Yli-insinööri Jorma Aurela
PL 32
00023 Helsinki

Viite
Lausuntopyyntö 20.10.2015 TEM/1212/08.04.01/2015

Pohjois-Suomen aluehallintoviraston työsuojelun vastualueen lausunto Fennovoima Oy:n ydinvoimalaitoshanketta koskevasta rakentamislupahakemuksesta

Pohjois-Suomen aluehallintoviraston työsuojelun vastuualue on pyynnöstä tutustunut 30.6.2015 päivätyyn rakentamislupahakemukseen. Lausuntopyynnössä työsuojelun vastuualueelta haluttiin tietoa rakentamisen aikaisesta työsuojelusta. Työsuojeluviranomaisen näkemys käsiteltävästä lupahakemuksesta pohjautuu hakijan toimittamaan aineistoon, työmaa-alueelle tehtyjen työsuojelutarkastuksien havaintoihin ja tarkastuksilla saatuihin tietoihin.

Fennovoima Oy hakee lupaa Pyhäjoen Hanhikivenniemelle rakennettavaa ydinvoimalaitosta varten. Rakentamislupahakemus käsittää vuosille 2018-2023 ajoittuvan ydinvoimalaitoksen rakentamisvaiheen. Rakentamisvaiheeseen katsotaan kuuluvan työt, jotka edellyttävät laitoksen toiminnan kannalta tarpeellisten rakennusten rakentamisen sekä järjestelmien ja komponenttien asennukset. Rakentamisvaihe päättyy laitoksen kaupallisen käytön alkamiseen.

Fennovoima Oy:n ja ydinvoimalaitoksen toimittavan RAOS Project Oy:n välinen sopimus on kokonaistoimitusmallin mukainen. Tällöin laitostoimittaja vastaa suuresta osasta laitoksen suunnittelua, komponenttien hankinnasta ja laitoksen rakentamisesta. Rakentamisluvan hakijan toteuttamisvastuulle puolestaan jää lähinnä hallintorakennukset. Rakentamislupahakemus ei kuitenkaan ole tarpeen laitospaikalla tehtäviä valmistelevia maa- ja vesirakennustöitä varten, jotka on jo aloitettu laitospaikalla.

Vaikka ydinvoimalaitoksen rakentamiseen vaaditaan oman lainsäädännön mukaisesti rakentamislupa ja työmaalle pääsyyn kulkulupa, on ydinvoimalaitoksen rakennustyöt rinnastettavissa normaaliin teolliseen rakennustyömaahan. Rakentamislupahakemuksen jättänyt Fennovoima Oy toimii ydinvoimalaitoksen rakennuttajana. Laitostoimittaja RAOS Project Oy vastaa voimalaitoksen rakennustyömaan päätoteuttajan velvollisuuksista. RAOS Project Oy:n lisäksi ydinvoimalan alueelle tulee useita muita erillisiä rakennustyömaita, joissa on mahdollisesti lukuisia päätoteuttajia erikseen rajatuilla alueilla.

Työturvallisuuslain (738/2002 52 §) mukaisesti yhteisellä rakennustyömaalla päätoteuttaja vastaa saman lain 51 §:ssa eritellyistä velvollisuuksista. Valtioneuvoston asetus rakennustyön turvallisuudesta (205/2009 3 §) puolestaan määrää rakennushankkeen jokaisen osapuolen yhdessä ja kunkin osaltaan

huolehtimaan siitä, ettei työstä aiheudu vaaraa työmaalla työskenteleville ja työn vaikutuspiirissä oleville henkilöille. Laitosalue koostuu useista erillisistä rakennustyömaista, jolloin rakennuttajan rooli työmaiden toimintojen yhteensovittamisesta ja yleisestä turvallisuudesta huolehtimisessa on merkittävä.

Rakennuttajan turvallisuustehtävien hoitamiseksi on nimettävä turvallisuuskoordinaattori (Vna 205/2009 5 §). Työsuojeluviranomaisella ei ole yksiselitteistä tietoa, miten rakennuttaja aikoo huolehtia turvallisuuskoordinaattorin työmäärän jakamisesta ja tarvittavan ammattitaidon varmistamisesta. Turvallisuuskoordinaattorin on oltava asetuksen mukaisesti pätevä huolehtimaan rakennuttajan velvollisuuksista. Ydinvoimalan rakentamisen laajuus huomioiden rakennuttajalla on oltava riittävän laaja ja rakennustyön turvallisuuteen perehtynyt henkilöstö, joka toimii turvallisuuskoordinaattorin johdolla. Tällä hetkellä laitospaikan valmistelevien töiden osalta rakennuttaja on ulkoistanut osan työmaan rakennusteknistä laadunvalvontaa, mutta työn turvallisuuden varmistaminen on rakennuttajan oman henkilöstön vastuulla.

Laitostoimitussopimuksen mukaan RAOS Project Oy vastaa suurelta osin ydinvoimalan suunnittelusta. Rakennushanketta suunniteltaessa ja teknisten järjestelmien suunnittelussa on huomioitava työn toteuttaminen siten, että työ voidaan tehdä turvallisesti (Vna 205/2009 7 §). Hakemusaineiston mukaan Fennovoima Oy suorittaa valvontaa osakomponenttien valmistuksen alihankintaketjussa. Fennovoima Oy valvoo myös pitkän toimitusajan komponenttien suunnittelua ja valmistusta. Vna 205/2009 7§ määrää rakennuttajaa huolehtimaan, että osakomponenttien suunnittelussa on huomioitu myös komponenttien asennuksen aikaiset työturvallisuusvaatimukset komponenttien teknisen laadun ohella. Koska laitoksen rakentamisessa käytettävien esivalmistettujen kappaleiden koot ja massat poikkeavat merkittävästi perinteisestä rakentamisesta, pitää työsuojelun vastuualue erityisen tärkeänä rakennusaikaisen työturvallisuuden huomioimista osakomponenttien suunnittelussa.

Rakennuttajan velvollisuuksiin kuuluu varmistaa, että päätoteuttaja on huolehtinut Vna 205/2009 10§ mukaisista turvallisuussuunnitelmista ja niiden täyttämiseenpanosta. Työmaatarkastuksilla tehtyjen havaintojen perusteella RAOS Project Oy:n päätoteuttajan velvollisuuksien täyttämässä on ollut puutteita. Työmaalla ei ole ollut saatavilla kaikkia tarvittavia työvaihekohtaisia suunnitelmia. Osa suunnitelmista on myös ollut yleisluontoisia hahmotelmia, joissa ei ole riittävän tarkasti esitetty työn toteutukseen liittyviä työvaiheita tai menettelyjä. Lisäksi työsuojeluviranomaiselle on toistaiseksi epäselvää, miten laitostoimittaja aikoo järjestää työmaan suunnitelmien ja asiakirjojen dokumentoinnin.

Vastuualueen saamien tietojen mukaan rakennuttajan mahdollisuudet puuttua laitostoimituksen työmaan urakoitsijoiden toimintaan rajoittuvat kulkuluvan myöntämiseen ja sen tilapäiseen tai pysyväan perumiseen. Muilta osin Fennovoima Oy ja RAOS Project Oy ovat sopimuksella määränneet, että Fennovoima Oy saa kommentoida laitostoimittajan esittämiä suunnitelmia ja työturvallisuuskulttuurin toteutumista laitostoimitussopimuksen sisällön osalta. Vastuualueella ei ole tarkkaa tietoa, miten rakennuttaja huolehtii käytännössä Vna (205/2009 10§) mukaisista velvoitteista.

Johtaja

Päivi Suorsa

Tarkastaja

Tuomas Pukinkorva

